

Zakład Parazytologii i Chorób Inwazyjnych

Wybrane

parazytozy gadów hodowlanych

Główne problemy weterynaryjne gadów hodowlanych

Choroby niezakaźne:
choroby metaboliczne, urazy mechaniczne

Choroby zakaźne
wirusowe, bakteryjne,
grzybicze

Choroby pasożytnicze

Pasożytnictwo – antagonistyczna forma współżycia

Inwazja pasożytnicza

1. Uszkodzenia mechaniczne narządów
2. Odjadanie (niedobory)
3. Inotoksykacja organizmu
4. Spadek odporności
5. Wtórne infekcje

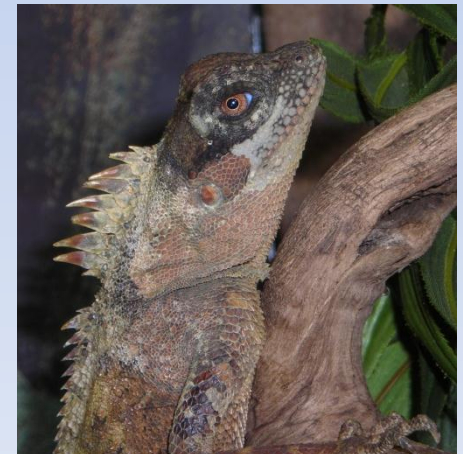

Hodowla
komercyjna i amatorska

← Gady w terrariach →

Odłów ze środowiska
naturalnego

Charakterystyka inwazji

Zwierzęta z hodowli

1. Inwazje przebiegające z prostym cyklem rozwojowym
2. Możliwość wielokrotnych autoinwazji
3. Często wysoka intensywność inwazji

Zwierzęta z odłowu

1. Inwazje przebiegające zarówno z prostym jak i złożonym cyklem rozwojowym
2. Gady jako żywicieli ostateczni, pośredni, parateniczni
3. Wysoka ekstensywność inwazji

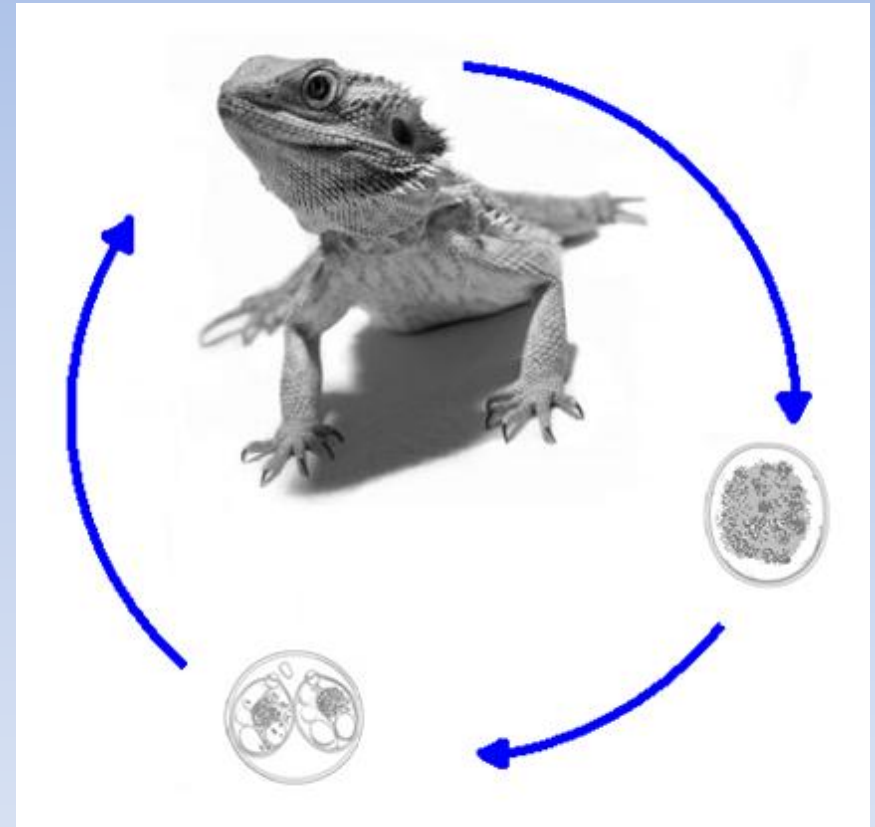
Inwazje pasożytnicze gadów przebiegające z prostym cyklem rozwojowym

Pierwotniaki

- *Entamoeba*
- *Eimeria*
- *Isospora*
- *Choleoeimeria*
- *Cryptosporidium*
- *Hexamita*
- *Balantidium*

Nicienie

- *Pharyngodonidae, Heterakidae, Syphacinae*
- *Kalicephalus spp.*
- *Angusticaecum*
- *Strongyloides spp.*

Inwazje pasożytnicze gadów przebiegające ze złożonym cyklem rozwojowym

Pierwotniaki

- *Hemogregarina*
- *Hepatozoon*
- *Plasmodium*
- *Trypanosoma*

Przywry

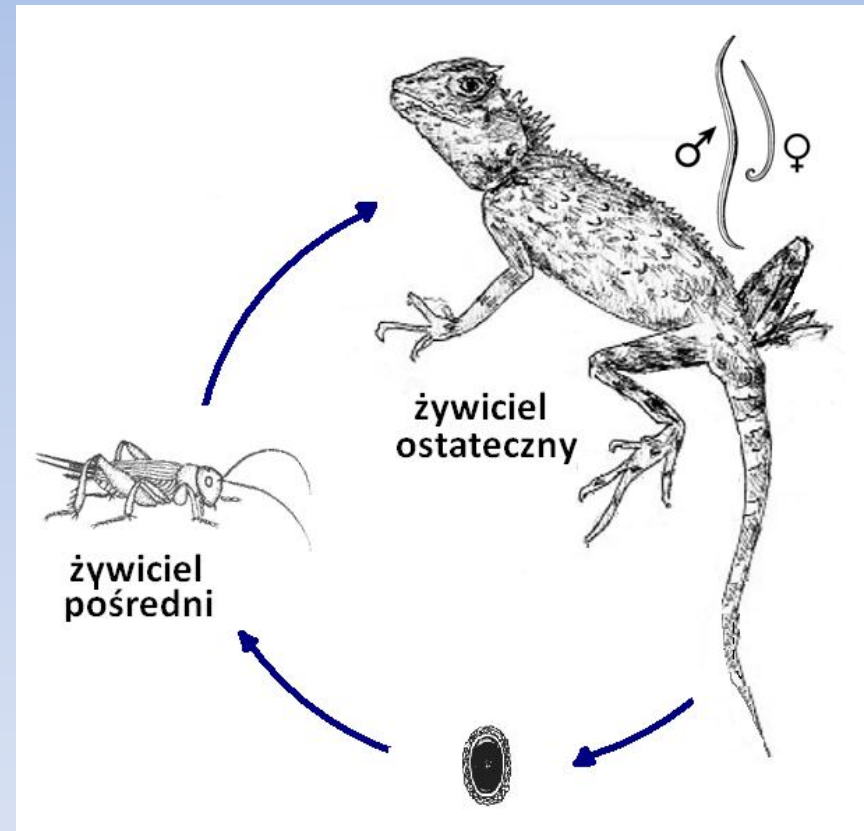
Tasiemce

Wrzęchy

Kolcogłowy

Nicienie

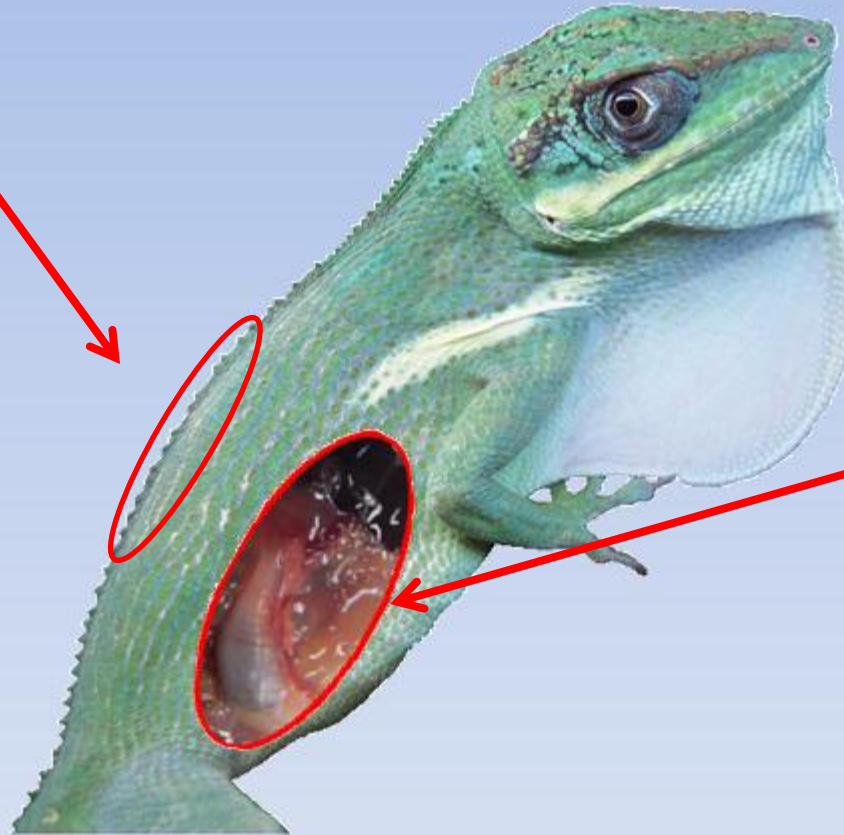
- *Ophidascaris, Hexametra*
- *Physaloptera spp.*
- *Skrjabinoptera*
- *Foleyella spp.*
- *Macdonaldius spp.*
- *Oswaldofilaria*
- *Capillaria*

Pasożyty gadów

EKTOPASOŻYTY

- Roztocza
- Kleszcze
- Owady
- Pijawki
- Skorupiaki

ENDOPASOŻYTY

- Pierwotniaki
- Przywry
- Tasiemce
- Nicienie
- Kolcogłowy
- Wrzęchy

Typowe miejsca lokalizacji ektopasożytów u gadów

Najczęściej spotykane ectopasożyty u gadów hodowlanych

Roztocza

Acariformes

- **Ophionyssus spp.** - węże
- **Hirstiella spp.** - jaszczurki
- **Geckobia spp.**
- **Pterygosoma spp.**

- **Trombiculidae**

Parasitiformes

Ixodidae

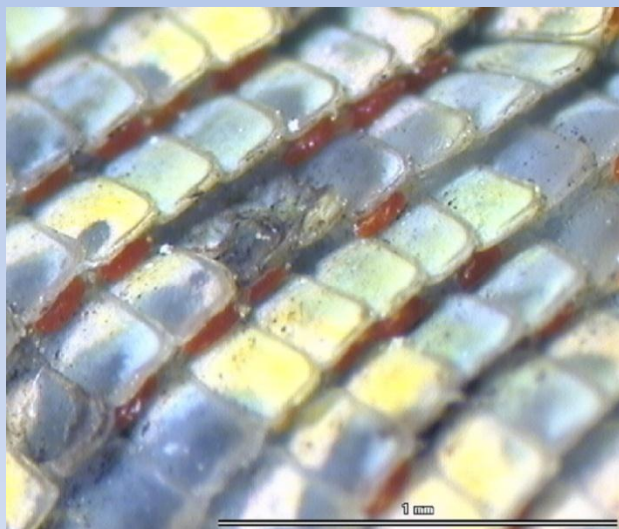
- **Amblyomma spp.** - jaszczurki, węże, żółwie
- **Bothriocroton spp.**
- **Hyalomma spp.**

Argasidae

- **Argas spp.** - jaszczurki, węże, żółwie
- **Carios spp.**

Inwazja *Hirstiela trombiformis*
U legwana zielonego (*Iguana iguana*)

Amblyomma sp. - Pyton królewski

Główne objawy

- Zmiany skórne, odstające łuski, zaburzenia linki
- Wtórne infekcje bakteryjne
- Ropnie
- Anemia

Rola ektopasożytów jako wektory chorób zakaźnych gadów

Choroby wirusowe

Paramyksowiroza, (IBD) retrowiroza, adenowiroza

Choroby bakteryjne

Aeromonas hydrophila, *Pseudomonas*

Choroby pasożytnicze

hemopasożyty

Endopasożyty lokalizacja

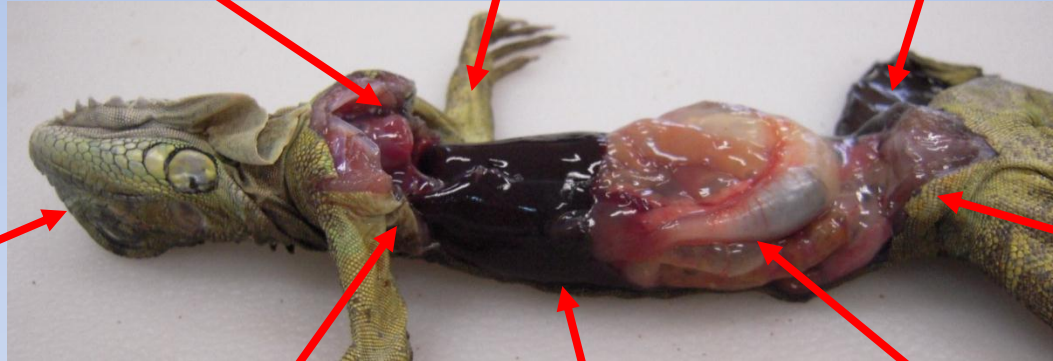
Układ krwionośny

Hemogregarina
Hepatozoon
Plasmodium
Trypanosoma

Układ mięśniowy

Sarcocystis
Trichinelloidea

Bony surowicze
tkanka podskórna
Filarioidea

Układ nerwowy

Microsporidia
Entamoeba
Acanthamoeba

Układ wydalniczy

Hexamita
Microsporidia

Układ oddechowy

Pentastomida

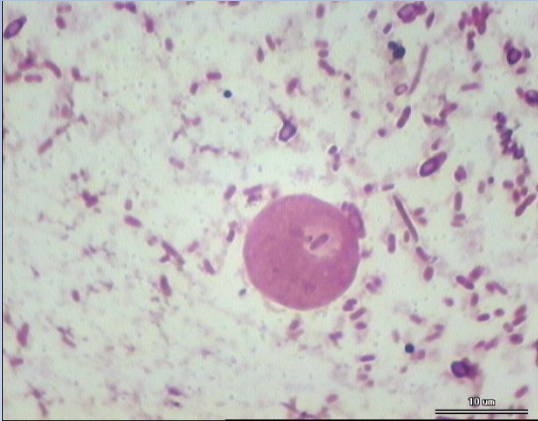
Wątroba
Pęcherzyk żółciowy

Choleoeimeria
Hepatozoon

Przewód pokarmowy

Entamoeba
Balantidium
Apicomplexa
Cestoda
Trematoda
Nematoda

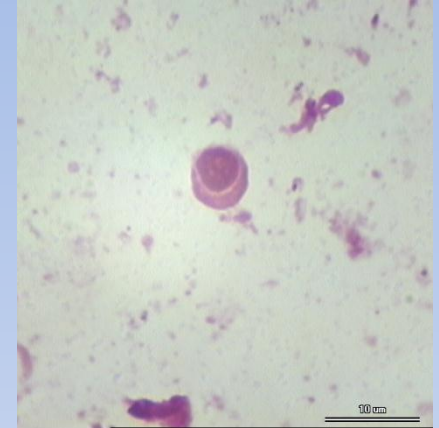
Wybrane inwazje pierwotniaków u gadów hodowlanych

Entamoeba invadens

Hexamita parva

Cryptosporidium serpentis

Isospora amphibolurus

Choleoeimeria spp.

Charakterystyka wybranych inwazji pierwotniaków u gadów

pasożyt	żywiciele	występowanie	lokalizacja	główne objawy
<i>Entamoeba invadens</i>	Węże Jaszczurki Żółwie	częste	Jelita, wątroba, nerki, OUN	Wrzodziejące zapalenie jelit, ropnie duża śmiertelność
<i>Hexamita parva</i>	Żółwie Jaszczurki Węże	sporadyczne	Jelita Układ wydalniczy	Objawy jelitowe, anoreksja, żółwie – zapalenie nerek
<i>Cryptosporidium serpentis</i> <i>Cryptosporidium sauophilum</i>	Węże Jaszczurki Gekon lamparci warany	częste	Jelita	Węże- regurgitacje, wymioty, spadek m.c. zmiany przerostowe w żołądku Jaszczurki – apatia, anoreksja, objawy jelitowe
<i>Isospora amphibolurus</i>	Agama brodata	częste	Jelito cienkie	Anoreksja, wodnisty kał, odwodnienie, sporadyczne upadki
<i>Choleoeimeria spp.</i>	Jaszczurki <i>Agamidae</i>	sporadyczne	Przewody żółciowe	Anoreksja, apatia, odwodnienie, upadki

Cryptosporidium sp. - objawy kliniczne i zmiany anatomopatologiczne

Varanus exanthematicus

Eublepharis macularius

Choleoeimeria sp. - *Gonocephalus
chamaeleontinus*

Isospora amphibolurus
Agama brodata

Wybrane inwazje nicieni u gadów hodowlanych

- Ascaridoidea – glistnica
- Filarioidea – filarioza
- Physalopteroidea – fysalopteroza
- Oxyuroidea - owsica
- Diaphanocephaloidea – tęgoryjczyca

Inwazje nicieni z nadrodziny Ascaridoidea - glistnica gadów

Rodzaje:

- *Ophidascaris* –
wężę
- *Hexametra* –
jaszczurki (także
jako żywiciela
pośredni), wężę
- *Angusticaecum* –
żółwie lądowe

Inwazja *Ophidascaris* spp. u węży

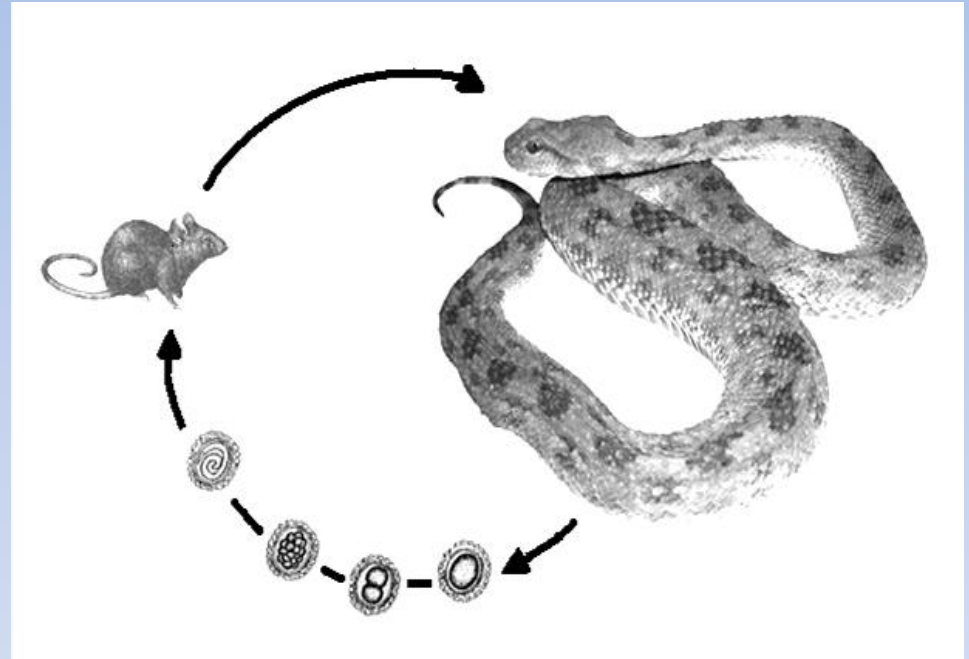
Żywiciel ostateczny –
węże

Żywiciel pośredni –
gryzonie, płazy

Lokalizacja - żołądek

Wędrowka larw typu
ascaris (wątroba,
płuco, oskrzela,
przewód pokarmowy)

Wtórne infekcje
bakteryjne

Inwazja *Ophidascaris* spp u węży – objawy kliniczne

- anoreksja
- regurgitacje, wymioty
- oddychanie z otwartą jamą gębową
- krwisty wyciek z jamy gębowej

Zmiany anatomopatologiczne

- Przekrwienie wątroby
- Zapalenie układu oddechowego
- Zapalenie błony śluzowej żołądka
- Wrzody, perforacja żołądka

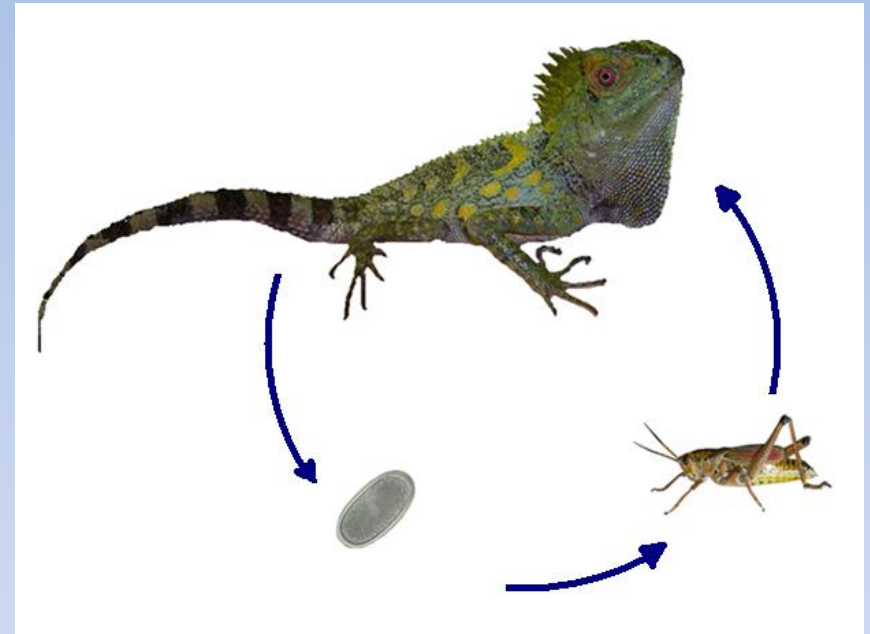
Inwazje nicieni z nadrodziny Physalopteroidea

Rodzaje:

- *Physaloptera* – jaszczurki owadożerne (Agamidae)
- *Skrjabinoptera* - jaszczurki owadożerne

Cykl rozwojowy złożony

- Żywiciele pośredni - owady
- Lokalizacja – żołądek
- Brak wędrówek larw -faza histotropowa

Inwazja *Physaloptera* sp. – u *Gonocephalus belii*

Objawy kliniczne:

- Anoreksja
- Zaparcia

Objawy

anatomopatologiczne:

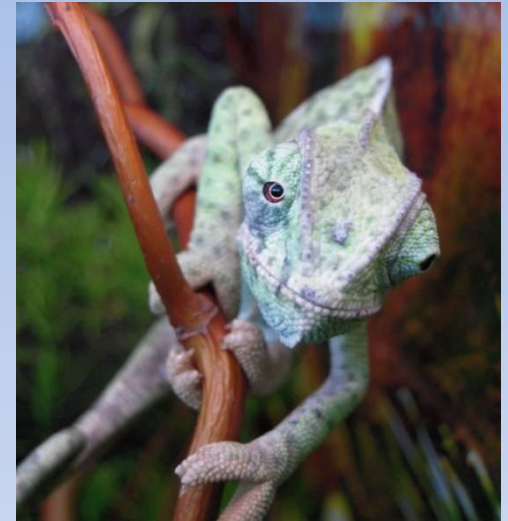
- Zapalenie błony śluzowej żołądka
- Wrzody żołądka

Inwazje nicieni z nadrodziny *Filarioidea* – filarioza gadów

Najczęściej stwierdzone rodzaje:

- *Foleyella* – jaszczurki (Agamidae, Chameleontidae)
- *Macdonaldius* - węże
- *Oswaldofilaria* – krokodyle, jaszczurki

Inwazje nicieni z nadrodziny Filarioidea

Lokalizacja

- Płuca
- Układ krążenia
- Tkanka
podskórna
- Błony
surowicze

Cykl życiowy *Foleyella* spp.

L 3

L 4

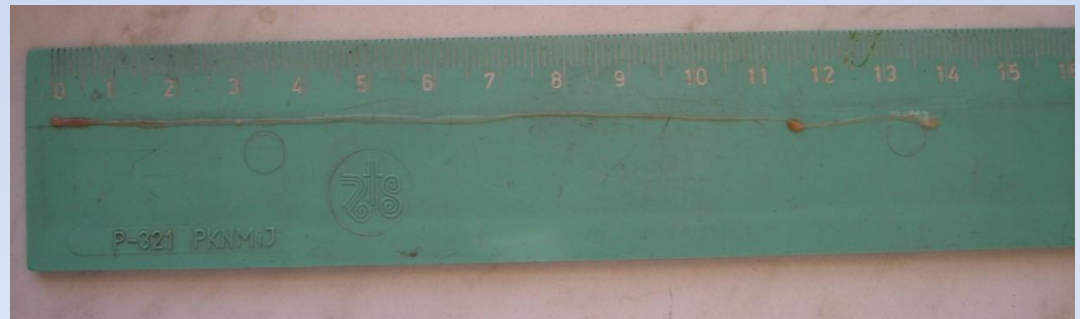

Dorośle nicienie

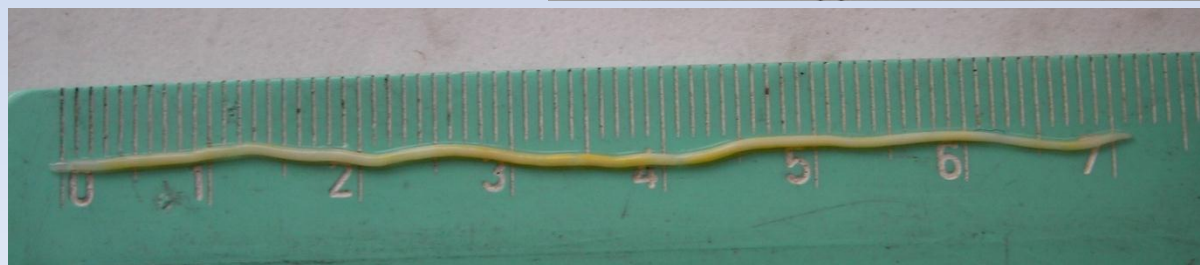
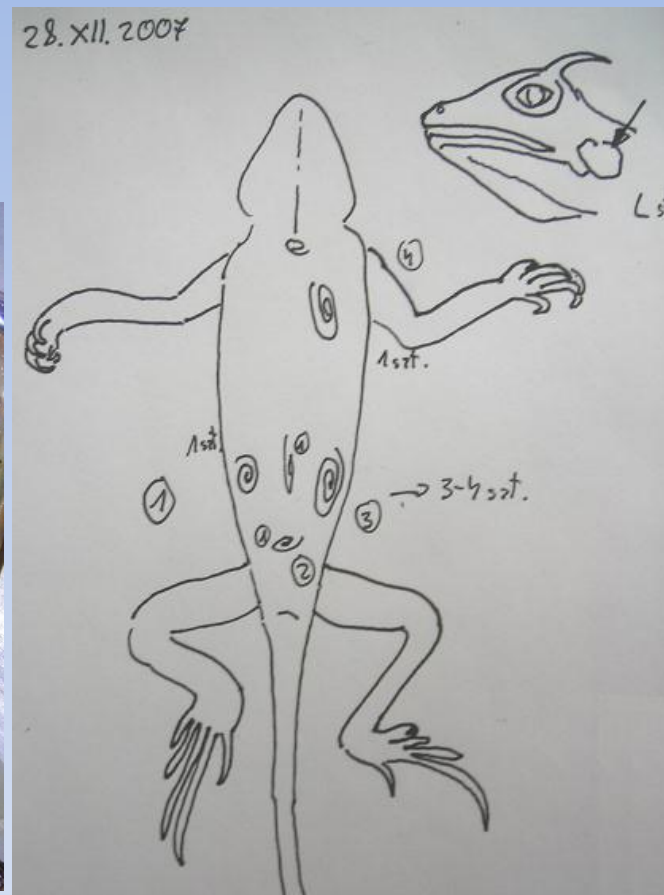

L 1 mikrofilarie

Inwazja *Macdonaldius* sp. u *Elaphe bimaculata*

Inwazja *Foleyella* sp. u *Acanthosaura armata*

objawy

- Głównie **przebieg bezobjawowy**
- Obrzęki
- Zmiany w skórze i tkance podskórnej

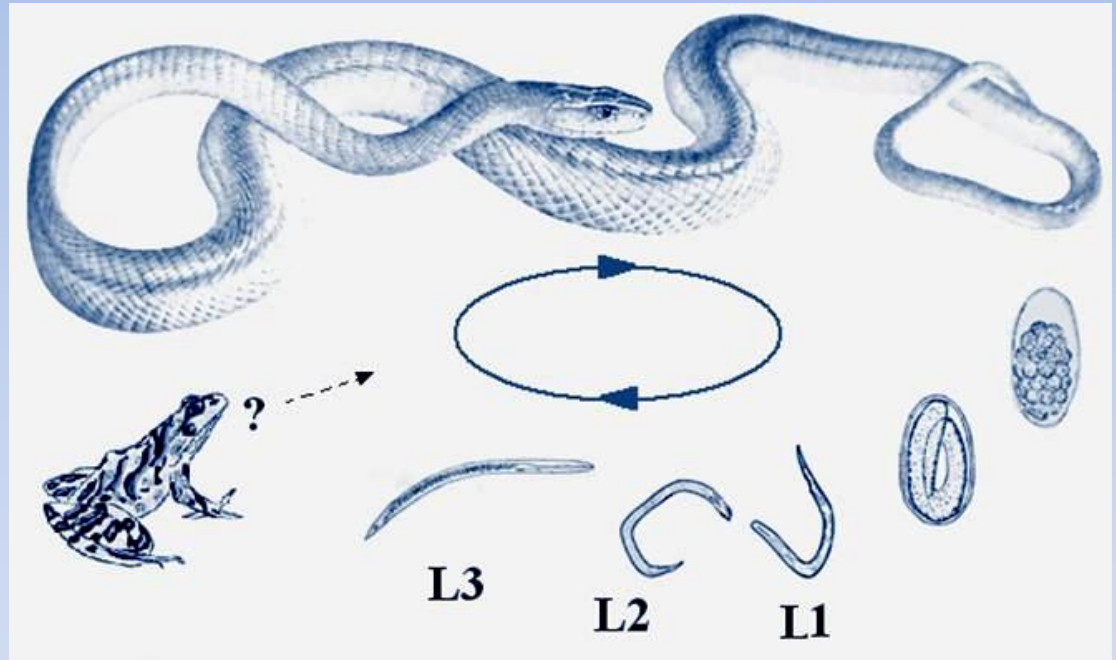
Rodzina Diaphanocephalidea – inwazja nicieni z rodzaju Kalicephalus

- **Żywiciel** – węże
- Cykl rozwojowy prosty
- Ekstensywność występowania **20,5 %** (przebadanych 68/14)

- **Drogi inwazji:**

p.o., (s.c. ?)

- Forma inwazyjna; L3 (często poprzez wodę z basenów)
- **Lokalizacja** – żołądek, jelita

Inwazja *Kalicephalus* – objawy kliniczne

- Regurgitacje
- Wymioty
- Wodniste odchody z niestrawionymi resztkami zdobyczy
- Zmiany skórne
- Stomatitis
- Anoreksja

Inwazja *Kalicephalus* – zmiany anatomopatologiczne

Inwazje owsików u gadów

- **roślinożerne:**

Paralaeuris, Aleuris,
Ozalaimus, Mehdiella,
Tachygonetria,
Tchaparia

- **mięsożerne:**

Parapharyngodon,
Pharyngodon,
Skrjabinodon,
Spauligodon
Strongyluris
Veversia

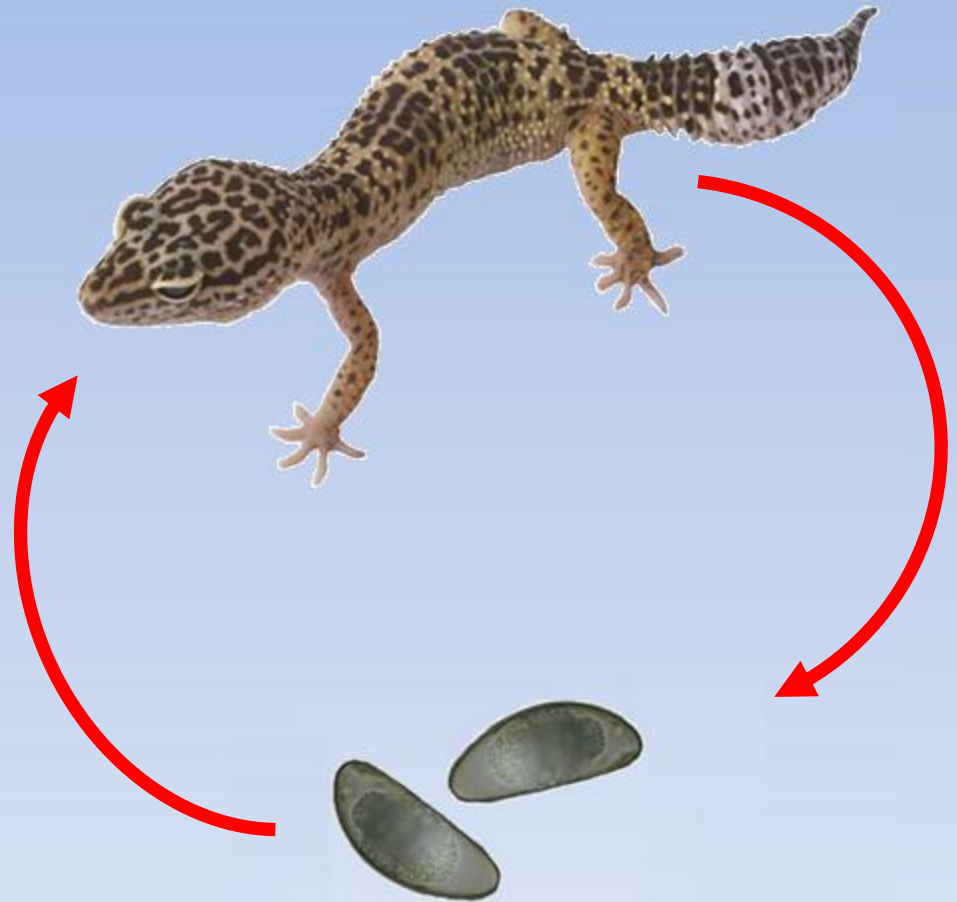
- **wszystkożerne:**

Thelandros, Aleuris

Inwazje owsików u gadów

- Jaszczurki – 64 %
- Żółwie – 69 %
- Węże – 17 %
- Prosty cykl rozwojowy
- Duża specyficzność gatunkowa

Inwazje owsików u gadów

objawy kliniczne

- Często przebieg bezobjawowy

Intensywne inwazje:

- Zahamowanie wzrostu
- Zaparcia
- Wypadnięcia kloaki

**Czy ja mam
robaki ?**

Diagnostyka parazytologiczna gadów

Sprawdź czy twój zwierzak nie
ma pasożytów

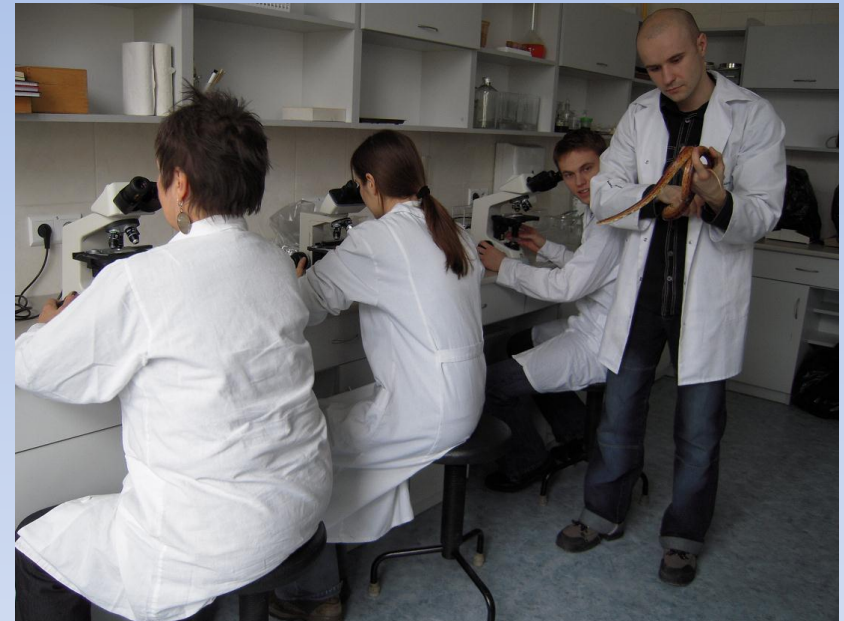
ZAKŁAD PARAZYTOLOGII I
CHORÓB INWAZYJNYCH

UP Lublin

Akademicka 13

pon. - pt 8.00 – 14.00

Zapraszamy

Diagnostyka parazytologiczna gadów

Ektopasożyty:

- badanie kliniczne

Endopasożyty:

- badania kału
- badanie krwi
- endoskopia
- testy immunologiczne
- badania molekularne
- hodowle

Jaja owsików w kale
Pogona viticeps

Jajo *Ophidascaris* w kale
Elaphe bimaculata

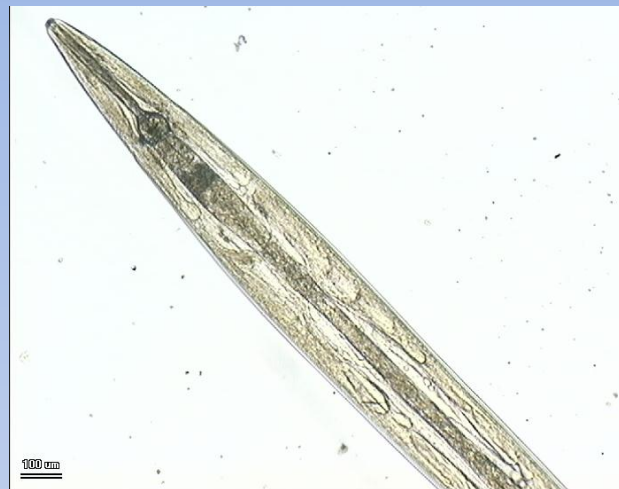
koinwazja owsików i
Isospora sp. u *Pogona*
viticeps

Jaja *Kalicephalus* sp. - *Pantherophis guttatus*

Hirstiela sp.- roztocz

Owsik – legwan zielony

Jaja tasiemców –
kał Japalura splendida

Kleszcz - Amblyomma

Dziękuję za uwagę